

1913/2017
03.00.00

§ 12

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta, SMDno-2016-1495

Valmistelijat / lisätiedot:

Kimmo Markkanen, puh. 09 816 26850

Katariina Kaukonen, puh. 040 527 0294

Olli Pietikäinen, puh. 09 816 26820

Tuomas Pälviä, puh. 09 816 26840

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Veli-Pekka Ihamäki

Johtokunta antaa seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta:

Hallituksen esityksellä tehtäisiin mm. maakuntien perustamisesta ja maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä johtuvat muutokset pelastuslakiin, lakiin Pelastusopistosta ja palosuojelurahastolakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Pelastuslakiin tehtäisiin lisäksi tarkistuksia, jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista.

Alueen pelastustoimen kunnista Lohjan, Raaseporin, Kauniaisten kaupungit ja Kirkkonummen kunta ovat lausuneet asiasta liitteiden mukaisesti ja lausunnot on huomioitu johtokunnan lausunnossa.

1. Pelastuslain muutokset**Pelastuslaitoksen asema ja määritelmä**

Johtokunta esittää, että pelastuslaissa, pelastustoimen järjestämislaissa tai muualla lainsäädännössä on tärkeää määritellä "pelastuslaitos" ja sen tehtävät ja toimivaltuudet. Pelastuslaitoksen määritelmä on tärkeä pelastustoimen tehtäväalueiden eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden selkeyttämiseksi. Yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisen turvallisuusviranomaisen, pelastusviranomaisen toimivaltuuksien tulee olla yksiselitteisesti luettavissa laista. Pelastuslaitokselle asetetaan hallituksen esityksessä vastuita ja velvoitteita, mutta ilman pelastuslaitoksen

määritelmää tehtäviä hoitamaan ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa toimivaltaista viranomaista.

Johtokunta esittää, että pelastuslaitoksen määrittelyssä olisi otettava tarkemmin kantaa myös siihen, että mikäli suunniteltu maakuntauudistus toteutuu ja pelastustoimi siirretään maakunnan liikelaitoksen tehtäväksi, onko pelastuslaitos se maakunnan liikelaitos, joka tuottaa pelastustoimen palvelut vai onko se esimerkiksi osa isompaa liikelaitosta vai muodostuuko pelastuslaitos jotenkin muuten.

Hallituksen esityksessä pelastuslain muutoksiksi ei lakitekstissä ole määritelty pelastuslaitosta. Määritelmä puuttuu hallituksen esityksen loppuosasta varsinaisesta lakitekstilunnonoksesta, vaikka lainkohtaan, jossa pelastuslaitos määritellään, viitataan ja sitä perustellaan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että pelastuslain ”pykälän 2a § 1 momentin 4 -kohdan mukaan pelastuslaitoksella tarkoitetaan tässä laissa maakunnan pelastustoimen tehtävistä vastaavaa maakuntalain 52 §:ssä tarkoitettua maakunnan liikelaitosta. Määritelmä on tarpeen, koska maakuntalain 9 luvun nojalla maakunta päättää omasta liikelaitosrakenteestaan ja liikelaitosten perustamisesta. Maakuntaan ei välttämättä perusteta pelastuslaitos -nimistä liikelaitosta”.

Maakuntalakiehdotuksessa (HE 15/2017) ja pelastustoimen järjestämislakia koskevassa ehdotuksessa (HE 16/2017) ei määritellä pelastuslaitosta. Maakuntalakiehdotuksessa kuitenkin esitetään, että maakunta hoitaisi sille lailla säädettyjä tehtäviä mm. pelastustoimen tehtäväalalla. Pelastustoimen järjestämislakiehdotuksen mukaan maakunnan olisi omassa toiminnassaan erotettava toisistaan pelastustoimen järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Edelleen pelastustoimen järjestämislakiehdotuksen mukaan maakunnan omasta palvelujen tuotannosta vastaisi maakuntalain 52 §:ssä tarkoitettu maakunnan liikelaitos. Pelastuslakia koskevassa hallituksen esityksessä edellä mainituin tavoin kuitenkin todetaan, että maakuntaan ei välttämättä perusteta pelastuslaitos -nimistä liikelaitosta.

Pelastuslaitoksen määritelmä on tärkeä pelastustoimen tehtäväalueiden eri toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden selkeyttämiseksi. Yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisen turvallisuusviranomaisen, pelastusviranomaisten toimivaltuuksien tulee olla yksiselitteisesti luettavissa laissa.

Hallituksen esityksessä pelastuslain muuttamiseksi pelastuslaitos -nimiselle organisaatiolle asetetaan myös velvoitteita ja pelastuslaitosta käsitellään mm. sopimusosapuolena. Lakiehdotuksessa annetaan pelastuslaitokselle tehtäviä esimerkiksi 27 §:ssä, 33 §:ssä, 46 §:ssä, 47 §:ssä, 56 §:ssä, 65 §:ssä, 78 §:ssä ja 99 §:ssä. Lakiehdotuksessa on myös määritelty kelpoisuusvaatimuksia henkilöstölle (57 §), jotka ovat pelastuslaitoksen palveluksessa. Lakitekstissä pelastuslaitos terminä esiintyy myös 2 a § 5-kohdassa, jossa määritellään sopimuspalokunta ja 26 §:ssä jossa määritellään pelastusviranomaiset.

Kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukeminen

Johtokunta esittää, että sisäministeriö huolehtii kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukemiseen tarvittavasta rahoituksesta.

Hallituksen esityksessä esitetään, että kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukeminen, jos siitä on kuntien kanssa sovittu, olisi jatkossa maakuntien tehtävä. Maakunta voisi päättää, että tehtävä osoitetaan käytännössä pelastuslaitokselle. Lakiehdotuksesta puuttuu maininta sisäministeriön vastuusta toiminnan rahoittamiseksi. Käytännössä tähän asti pelastuslaitoksista valtaosa on määritellyt palvelutasopäätöksessään kuntien valmiussuunnittelun ja varautumisen tukemisen ja toimintaa olisi tarkoituksenmukaista myös kuntien näkökulmasta jatkaa.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvät huomiot

Johtokunnan esittää, että "onnettomuuksien ehkäisytoiminta" tulisi määritellä tarkemmin pelastustoimeen osallistuvien eri viranomaisten tehtäväkenttien tarkentamiseksi.

Johtokunta esittää, että termi "valistus" korvattaisiin "turvallisuusviestinnällä, termin "omavalvonta" käyttöä rajattaisiin pelastusviranomaisten asiakkaille osoitettuihin tehtäviin ja että määritelmät "valmiuden ylläpidosta" ja "varautumisesta" lisättäisiin pelastuslakiin.

Lakiehdotuksen määritelmissä onnettomuuksien ehkäisytoimintaan viitataan sekä "pelastustoimen" että "pelastustoiminnan" määritelmissä. "Pelastustoimella" tarkoitetaan tehtäväalaa, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoiminnasta. "Pelastustoiminnalla" tarkoitetaan vuorostaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia. Edellä mainittu tarkoittaisi, että kaikki tulipalojen ja onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvät tehtävät olisivat osa "pelastustoimea". Osa, mutta ei kaikki, näistä onnettomuuden ehkäisytoimintaan liittyvistä tehtävistä on säädetty pelastuslaitosten tehtäviksi.

Hallituksen esityksessä käytetään termiä "valistus". Termi tulisi korvata termillä "turvallisuusviestintä". Turvallisuusviestintä on vakiintuneesti käytetty termi kentällä ja kuvaa toimintaa paremmin. Samoin termi "omavalvonta" tulisi varata pelastuslaitosten asiakkaille osoitettuihin tehtäviin (kuten asuinrakennusten omavalvonta). Termi on vakiintunut asiakkaiden käyttöön ja sen muuttaminen pelastuslaitoksen sisäiseen käyttöön ei osoita toiminnan asiakaslähtöisyyttä. Korvaava termi sisäiseen käyttöön voisi olla esimerkiksi "palvelutason omavalvonta". Lisäksi tulisi määritellä "valmiuden ylläpidon" ja "varautumisen" määritelmät, koska käsitteiden sisältö lain eri kohdissa jää muutoin epäselväksi.

Öljyvarastoihin, satamaan tai laitosten toiminnanharjoittajiin liittyvät pelastuslaitosten valvontatehtävät

Johtokunta esittää tarkennusta ns. perustorjuntavalmiutta edellyttävien öljyvarastojen varautumisvelvoitteisiin sekä esittää harkittavaksi, tulisiko öljyvarastoihin, satamaan tai laitosten toiminnanharjoittajiin liittyvien pelastusviranomaisen valvontatehtävien sisältyä osana jatkossa maakuntauudistuksen myötä sisäministeriölle toimitettavaan valvontasuunnitelmaan.

Öljyvaraston ns. perustorjuntavalmiutta edellyttäviä kohteita koskevaan pelastuslain 22 a §:aan tulisi lisätä maininta, että kohteen öljyntorjuntajärjestelyjen perusteet esitetään pelastussuunnitelmassa tai muussa dokumentissa, koska näissä kohteissa ei ole vastaavaa suunnitelman laatimisvelvoitetta kuin pelastuslaissa mainituissa muissa suuremmissa öljyvarastokohteissa.

Väestönsuojarakentaminen

Johtokunta esittää, että "kevytrakenteisen rakennuksen" käsitettä selvennettäisiin pelastuslaissa

Johtokunta esittää, että jatkossa väestönsuojarakentamisen helpotuksia myöntävän viranomaistehtäviä tulee ohjata aktiivisesti. Tehtävä on asianomaisia helpotuksia myöntävälle viranomaiselle eli rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle uusi.

Hallituksen esityksessä kevytrakenteisen rakennuksen käsite on epäselvä ja vaikuttaa olevan poikkeava maankäyttö- ja rakennuslain 113 § määritelmästä. Epäselvyydet saattavat johtaa asiakkaiden eriarvoiseen kohteluun.

Väestönsuojarakentamisen vapautusta myöntäminen siirrettäisiin hallituksen esityksen mukaan aluevalvontaviranomaisilta rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle pelastusviranomaista kuultuaan. Tehtävä on uusi tehtävä rakennusluvan myöntäville viranomaisille. Tasapuolinen kohtelu edellyttää uusien viranomaistehtävien aktiivista ohjeistamista. Lakimuutos saattaa muuten johtaa eriarvoiseen kohteluun eri kunnissa. Vaihtoehtoisia viranomaisia helpotusten myöntämiselle ei kuitenkaan ole aluehallintovirastojen lakatessa olemasta.

Kirkkonummen kunta esittää lisäksi, että lakiehdotukseen täsmennettäisiin, miten alueellisesti ja yhdenvertaisesti riittävä määrä suojapaikkoja määritellään. Kirkkonummen kunta pyytää myös tarkentamaan säännöksiä pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksista koskemaan sekä rakennuksen lupa-asiakirjoja että pääpiirustuksia, mm. rakennusluvallisen käyttötarkoituksen ja poistumisjärjestelyjen selvittämiseksi.

Raaseporin kaupunki esittää lisäksi, että on tärkeää sujuvoittaa väestönsuojarakentamiseen liittyvää poikkeuslupakäytäntöä ja alentaa väestönsuojarakentamiseen liittyviä kustannuksia esimerkiksi vapauttamalla tietyt rakennustyytit suojarakentamisvelvoitteesta.

Hälytysohje

Johtokunta esittää, että hälytysohjeeseen kirjattava ohje siitä, että hälytyskeskus voisi hälyttää pelastustoimintaan tarkoituksenmukaisimmat yksiköt riippumatta siitä, missä maakunnassa yksiköt ovat, tarkennettaisiin. Tarkoituksenmukaisuuskäsitettä olisi tarkennettava niin niin, että säännös ohjaisi hälytysohjetta ja toimintaa asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Hallituksen esityksen mukaan hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan tarkoituksenmukaisimmat yksiköt riippumatta siitä, mistä maakunnasta ne ovat. Yleisperusteluosassa tässä kohtaa kerrotaan, että tarkoituksenmukaisin yksikkö ei välttämättä olisi aina nopein tai lähin yksikkö vaan tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa voitaisiin kiinnittää huomiota henkilöstön ammattitaitoon, erityiseen kalustoon ja osaamiseen sekä pelastustoiminnan kustannuksiin, milloin se ei oleellisesti viivytä avun saantia.

Tarkoituksenmukaisuuskäsite perusteluosassa saattaa ohjata hälytysohjeen laatimista niin, että todellisuudessa asiakkaan avunsaanti saattaa viivästyä esim. kustannussyistä. Asiakkaan avunsaannin kannalta nopeimman yksikön hälyttäminen on pääsääntöisesti tarpeen. Poikkeuksena tähän on esim. luonnononnettomuuksista johtuvat ruuhkatilanteet. Tarkoituksenmukaisuus käsitettä on selvennettävä niin, että se ohjaa hälytysohjeen laatimista asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Avotulen teko

Johtokunnan esittää, että avotulentekoa tulisi rajoittaa, mutta säännöstä tulee täydentää esimerkiksi lisäehdolla "milloin leviämisvaara on ilmeinen". Lisäksi tulisi määritellä "avotuli".

Esityksessä rajoitetaan avotulenteko kokonaan metsä- tai ruohikkopalovaroituksen aikana. Laissa tulisi olla kuitenkin lisäehto leviämisvaarasta maastoon. Avotulen teon kokonaan kieltäminen koko varoitusalueella, vaikka esimerkiksi metsää tai ruohikkoa ei ole lähimailla, ei ole tarkoituksenmukaista. Kokonaan kieltäminen merkitsisi esimerkiksi sitä, että rantanuotio kallioluodolla tai lautalla järven päällä olisi kielletty silloin, kun metsäpalovaroitusta tai ruohikkopalovaroitusta on voimassa. Pykälään tai lain esitöihin tulisi myös selkeyttää avotulen käsite (mm. retkikeittimet, kertakäyttögrillit yms.).

Kansainvälinen pelastustoiminta

Johtokunta esittää, että mikäli maakunnan pelastuslaitokselle osoitetaan pelastustoimelle osittain uutena tehtävänä osallistuminen ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon, tulee pelastustoimen rahoituksen riittävyys turvata.

Pelastuslakiin esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan maakunnan pelastuslaitos osallistuisi pelastuslain 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon. Tehtävä on pelastustoimelle osittain uusi, minkä vuoksi pelastustoimen rahoitus tulee turvata.

Pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset

Johtokunta esittää, että pelastuslakia muutettaisiin siten, että se mahdollistaa myös muun pelastuslaitoksen päätoimisen henkilöstön kuin miehistön, alipäälylystön ja päälylystön osallistumisen pelastustoimintaan sekä varmistaisi sopivan koulutustason, mutta Pelastusopiston opetussuunnitelman mukaista koulutustasoa ei kaikilta vaadittaisi. Tämä muutos voitaisiin toteuttaa siten esimerkiksi, että Pelastuslain 57 § 2 mom säädettäisiin, että pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen muulta henkilöstöltä, sivutoimiselta ja sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalla henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen tai muu tehtävän edellyttämä koulutus.

Hallituksen esityksen mukaisesti pelastustoimintaan osallistuvalla sivutoimiselta ja sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalla henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus.

Pelastustoimintaan on määritelmällisesti katsottu kuuluvan

- hälytysten vastaanottaminen
- väestön varoittaminen
- uhkaavan onnettomuuden torjuminen
- onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen sekä
- tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen.

Voimassa olevan pelastuslain 57 § 1 mom mukaan pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäälylystöltä ja päälylystöltä vaaditaan virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto. Edellä luetelluissa tehtävissä ei ole tarkoituksenmukaista edellyttää kaikilta päätoimisilta toimijoilta vastaavaa pelastusalan tutkintoa tai edes esitetyn 57 § 2 mom mukaista Pelastusopiston opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Pelkästään pelastuslain valvontatehtävissä toimivan henkilöstön ja moniammatillisten työparien muodostamien yksiköiden toimiminen pelastustoimen tehtävissä olisi kuitenkin varmistettava myös vaadittavan koulutuksen osalta.

2. Palosuojaeturahastolain muuttaminen

Johtokunnan esittää, että mikäli pelastustoimi siirretään maakuntauudistuksen yhteydessä maakunnan tehtäväksi, tulisi pelastuslakiin lisätä avustusten saajaksi pelastuslaitokset. Lisäksi

avustuksen osoittaminen esimerkiksi kunnan tai maakunnan kokonaan omistaman yhtiön rakennus- tai kalustohankkeeseen tulisi mahdollistaa samoin kuin rahoitusleasingin käyttö rakennus- ja kalustohankinnoissa

Palosuojelurahastosta voidaan myöntää avustuksia muun muassa kunnille ja pelastustoimen alueille. Maakuntauudistuksen myötä valmistellaan myös mahdollista pelastustoimen siirtoa maakuntien tehtäväksi. Maakuntauudistuksen vuoksi lakiehdotuksessa esitetään lisättäväksi maakunnat avustusten saajaksi. Vastaavasti pelastustoimen alueet ehdotetaan poistettavaksi avustusten saajista. Mikäli pelastustoimen siirto maakuntaan toteutuu, tulisi pelastuslakiin lisätä avustusten saajiksi myös pelastuslaitokset. Perusteluna pelastuslaitoksien lisäämiselle on pelastustoimen uudistuksessa oleva selkeä tavoite, että jatkossa kussakin maakunnassa olisi maakunnallisena liikelaitoksena toimiva pelastuslaitos. Tällöin liikelaitoksella tulee olemaan oma talousarvio ja tilinpäätös sekä tase nykyisten kunnallisten liikelaitosten tavoin. On tarkoituksenmukaista, että pelastuslaitoksen mahdolliset avustukset ohjataan suoraan pelastuslaitosliikelaitoksen kirjanpitoon eikä sisäisinä siirtoerinä maakunnassa.

Palosuojelurahaston tulisi huomioida aiempaa paremmin muutokset kaluston ja kiinteistöjen hankintakäytänteissä. Esimerkiksi leasinginvestoinnit Suomessa ovat monikertaistuneet ja niiden käyttö on edelleen laajenemassa leasinginvestointien joustavuuden tuomien etujen ansiosta. Tämä tulisi huomioida palosuojelurahastolaissa.

3. Koneellinen allekirjoitus

Johtokunta esittää, että pelastuslakiin, lakiin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa tai muuhun lakiin tulee lisätä lain sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa tarkoittama mahdollisuus pelastusviranomaisen päätösten koneelliseen allekirjoittamiseen.

Lain sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 20 §: n mukaan ”haastehakemus, haaste sekä sähköisenä viestinä lähetettävä tuomioistuimen toimituskirja ja muu oikeudenkäyntiasiakirja voidaan allekirjoittaa koneellisesti. Hallintoviranomaisen toiminnassa syntyneiden asiakirjojen samoin kuin ulosoton asiakirjojen koneellisesta allekirjoittamisesta säädetään erikseen.” Koneellisella allekirjoituksella tarkoitetaan sitä, että fyysisen allekirjoituksen sijasta asiakirjaan on kirjoitettu asianomaisen henkilön nimi tekstinkäsittelyohjelmalla. Koneellinen allekirjoitus on eri asia kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annetun lain 16 § mukainen sähköinen allekirjoitus.

Nykytilassa pelastuslaitoksen toiminnassaan antamat rutiininomaisetkin päätökset mm. erheellisten paloilmoitusten johdosta tehtävistä maksuunpanoista ovat manuaalisesti allekirjoitettavia, koska pelastustoimen palveluprosesseilla ei yleensä ole käytettävissä sähköisen allekirjoituksen sisältäviä tietojärjestelmiä. Manuaalinen allekirjoittaminen aiheuttaa tarpeetonta työtä ja kustannuksia päätösprosessiin.

Päätös

Johtokunta:
esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liite

- 2 Lohja lausunto
- 3 Raasepori lausunto
- 4 Raseborg utlåtande
- 5 Kauniainen lausunto
- 6 Siuntio lausunto
- 7 Kirkkonummi lausunto
- 8 Hanko lausunto

Oheismateriaali

- Hallituksen esitys
- Lausuntopyyntö

Selostus

Sisäministeriön on pyytänyt Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimelta lausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta vastuukunnan Espoon kaupungin kirjaamoon 3.11.2017 saapuneella kirjeellä. Lausunnon antamisen määräaika on 15.12.2017. Alueen pelastustoimen kunnille on varattu tilaisuus lausua esityksen johdosta. Alueen pelastustoimen kunnista Lohjan, Raaseporin, Kauniaisten kaupungit ja Kirkkonummen kunta sekä Grankulla Frivilliga Brandkår ovat lausuneet asiasta liitteiden mukaisesti ja lausunnot on huomioitu alueen pelastustoimen lausunnossa.

Tiedoksi

- Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimen kunnat
- Sisäministeriö

Ote lähetetty 15.12.2017

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

504/09.05.00/2017

KH 20.11.2017 § 366

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos pyytää alueen kuntia lausumaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausunto tulee toimittaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle 28.11.2017 mennessä. Tämän jälkeen Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta käsittelee kuntien lausunnot ja antaa oman lausuntonsa Sisäasianministeriölle 15.12.2017 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Esityksellä tehtäisiin maakuntien perustamista koskevasta lainsäädännöstä, maakuntuuudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä sekä valtioneuvoston asetuksen valtioneuvoston ohjesäännön muuttamisesta johtuvat muutokset pelastuslakiin, lakiin Pelastusopistosta, palosuojelurahastolakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Pelastuslakiin tehtäisiin lisäksi eräitä tarkistuksia, jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista. Väestönsuojeluun liittyvien säännösten systematiikkaa selkeytettäisiin.

Pelastusopistosta annettuun lakiin tehtäisiin eräitä Pelastusopiston tehtäviin liittyviä tarkennuksia ja Palosuojelurahastolakiin tehtäisiin eräitä Palosuojelurahaston ohjaukseen ja valvontaan liittyviä tarkennuksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Pelastuslain öljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjuntaa, sivutoimista ja sopimuspalokuntien henkilöstön koulutusvaatimuksia sekä väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2019. Sama koskee lakia pelastuslain väliaikaisesta muuttamisesta sekä lakeja meripelastuslain, merenkulun ympäristönsuojelulain ja pelastusopistolain muuttamisesta.

Nyt lausuttavana olevan esityksen lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä valmistelema hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä hallituksen esitys laiksi pelastustoimen järjestämisestä. Pelastustoimen järjestämislaisissa tarkoitettujen pelastustoimen tehtävien yleistä hallinnollista toteuttamista ja henkilöstön asemaa koskevat yleiset säännökset sisältyvät maakuntalakiin ja maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjes-

Kaupunginhallitus

§ 366

20.11.2017

tämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaanpanolakiin. Pelastustoimen rahoitus määräytyy maakuntien rahoituslain mukaan. Eduskunnan käsiteltävänä on myös ympäristöministeriön valmisteleva hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi. Ehdotuksella sallittaisiin rakennusoikeuden ylittäminen väestönsuojien rakentamiseen tarvittavan pinta-alan osalta.

Lisäksi valtiovarainministeriön johdolla valmistellaan erikseen lainsäädäntöä, jolla aluehallintovirastolle kuuluvia tehtäviä siirrettäisiin perustettavalle valtion lupa- ja valvontavirastolle. Sisäministeriössä valmistellaan erikseen hallituksen esitystä nuohousta koskevien pelastuslain säännösten muuttamiseksi. Ko. lausuntopyyntö ei koske näitä eri ministeriöissä vireillä olevia hankkeita

(Lisätiedot: Henri Partanen, henri.partanen (a)lohja.fi)

Oheismateriaali

- lausuntopyyntö

- hallituksen esitys lakiluonnoksesta

Esitys

Kj

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon: Lohjan kaupungilla ei ole huomautettavaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Päätös

Hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa Lohjalla 28.11.2017

Hanna-Maria Grandell
pöytäkirjanpitäjä

JAKELU:

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Dnro ALLM 1120/2017

§ 515 Lausuntopyyntö pelastuslain muuttamisesta ja esitettäväksi eduskunnalle

Kaupunginhallitus 27.11.2017 § 515

Valmistelija: ragnar.lundqvist(at)raseborg.fi, puh. 019 289 2001

Esittelijä: Ragnar Lundqvist, kaupunginjohtaja

Sisäministeriö on pyytänyt Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimelta (eli Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnalta) lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Alueen pelastustoimea pyydetään varaamaan alueensa kunnille tilaisuus lausua esityksen johdosta. Pyyntö lausunnosta tulee lähettää Länsi-Uudenmaan pelastustoimelle 29.11.2017 mennessä.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Esityksellä tehtäisiin maakuntien perustamista koskevista lainsäädännöstä, maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä sekä valtioneuvoston asetuksen valtioneuvoston ohjesäännön muuttamisesta johtuvat muutokset pelastuslakiin, lakiin Pelastusopistosta, palosuojelurahastolakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Pelastuslakiin tehtäisiin lisäksi eräitä tarkistuksia, jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista. Väestönsuojeluun liittyvien säännösten systematiikkaa selkeytettäisiin. Pelastusopistosta annettuun lakiin tehtäisiin eräitä Pelastusopiston tehtäviin liittyviä tarkennuksia ja Palosuojelurahastolakiin tehtäisiin eräitä Palosuojelurahaston ohjaukseen ja valvontaan liittyviä tarkennuksia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Pelastuslain öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, sivutoimista ja sopimuspälokuntien henkilöstön koulutusvaatimuksia sekä väestönsuojelua ja väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset tulisivat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2019. Sama koskee lakia pelastuslain väliaikaisesta muuttamisesta sekä lakeja meripelastuslain, merenkulun ympäristönsuojelulain ja pelastusopistolain muuttamisesta.

Lausunto:

Raaseporin kaupunki on pääasiallisesti samaa mieltä esitetyistä muutoksista. Kaupunki haluaa kuitenkin korostaa, että se on yhdessä kohdassa vahvasti eri mieltä kuin ehdotus. Tämä koskee väestönsuojia. Kaupunki on samaa mieltä, että väestönsuojarakentamista on perusteltua jatkaa, mutta samalla on tärkeää sujuvoittaa väestönsuojarakentamiseen liittyvää poikkeuslupakäsittelyä. Väestönsuojan rakentamiskustannuksia on tarkoitus alentaa maankäyttö- ja rakennus-

Kokouspäivämäärä
27.11.2017

lain muutoksella (HE 85/2017 vp). Esityksen mukaan väestönsuojaa ei laskettaisi jatkossa rakennusoikeuteen, mikä pienentää väestönsuojan rakentamisen kustannuksia. Lisäksi väestönsuojien rakentamiskustannuksia voidaan vähentää vapauttamalla tietyt rakennustyytit suojarakentamisvelvollisuudesta. Kaupunki tukee myös ehdotusta, että väestönsuojarakentamiseen kohdistuvien harkinnanvaraisten vapautusten ja helpotusten myöntäminen ehdotetaan siirrettäväksi aluehallintovirastoilta ja sisäministeriöltä rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle.

Liiteluettelo:

Liite § 515/1: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta, luonnos lausunnolle 1.11.2017

Ehdotus:

Kaupunginhallitus on tutustunut esitykseen pelastuslain muuttamisesta ja päättää antaa yllä olevan lausunnon Länsi-Uudenmaan pelastustoimelle

Keskustelua.

Keskustelu päättyi.

Päätös:

Kaupunginhallitus on tutustunut esitykseen pelastuslain muuttamisesta ja päätti antaa yllä olevan lausunnon Länsi-Uudenmaan pelastustoimelle

Täytäntöönpano:

Espoon kaupunki/ Länsi-Uudenmaan pelastustoimi

Otteen oikeaksi todistaa

28.11.2017

Björkstén
kansliasekt./kansliasiant.

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Dnr ALLM 1120/2017

§ 515 Begäran om utlåtande om ändring av räddningslagen och för framläggande till riksdagen

Stadsstyrelsen 27.11.2017 § 515

Beredning: ragnar.lundqvist(at)raseborg.fi, tfn 019- -289 2001
Föredragande: Ragnar Lundqvist, stadsdirektör

Inrikesministeriet har begärt räddningsväsendet på Västra Nylands område (direktionen för Västra Nylands räddningsverk) om ett utlåtande om regeringens propositionsutkast till ändring och tillfällig ändring av räddningslagen samt om ändring av vissa andra lagar. Räddningsväsendet i regionen ombes ge kommunerna i regionen tillfälle att yttra sig med anledning av propositionen. Begäran om utlåtande bör skickas till Västra Nylands räddningsverk senast 29.11.2017.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i räddningslagen, lagen om Räddningsinstitutet, lagen om brandskyddsfonden och vissa andra lagar. Med förslaget skulle göras de ändringar i räddningslagen, lagen om Räddningsinstitutet, lagen om brandskyddsfonden och vissa andra lagar som följer av lagstiftningen om grundandet av landskapen, verkställandet av landskapsreformen samt lagstiftningen om omorganiseringen av statens tillstånds-, styrnings- och tillsyn samt ändringen av statsrådets förordning om ändring av reglementet för statsrådet.

I räddningslagen skulle dessutom göras vissa justeringar, som gäller bekämpning av olje- och fartygskemikalieskador, lämnande av hjälp till utlandet och mottagande av internationellt bistånd vid räddningsinsatser, avgifter som uppbärs för felaktiga larm som orsakats av brandvarnare, utbildning av räddningsverkspersonal i bisyssla och avtalspersonal samt byggande av skyddsrum. Större klarhet bringas i systematiken för bestämmelserna om befolkningsskyddet. Vissa justeringar angående Räddningsinstitutets uppgifter skulle göras i lagen om Räddningsinstitutet och vissa preciseringar om styrningen och tillsynen av brandskyddsfonden skulle göras i lagen om brandskyddsfonden.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna om bekämpning av olje- och fartygskemikalieskador, krav på utbildning av personal i bisyssla och i avtalsbrandkårer samt om befolkningsskydd och byggande av skyddsrum skulle dock träda i kraft redan den 1 januari 2019. Det samma gäller för lagen om temporär ändring av räddningslagen samt lagarna om ändring av sjöräddningslagen, miljöskyddslagen för sjöfarten och lagen om räddningsinstitutet.

Utlåtande:

Raseborgs stad är huvudsakligen av samma åsikt om de ändringar som föreslås. Staden önskar dock framhålla att på en punkt avviker stadens åsikt starkt från förslaget. Det gäller befolkningsskydden. Staden är av samma åsikt att man bör fortsätta bygga skyddsrum men samtidigt är det viktigt att handläggningen av undantagslov för byggande av skyddsrum blir smidigare. Avsikten är att sänka byggkostnaderna för skyddsrum med en ändring av markanvändnings-

Sammanträdesdatum
27.11.2017

och bygglagen (RP 85/2017 rd). Enligt propositionen skulle ett skyddsrum inte i fortsättningen räknas till byggrätten, vilket minskar kostnaderna för byggandet av skyddsrum. Byggkostnaderna för skyddsrum kan dessutom minskas genom att befria vissa byggnadstyper från skyldigheten att inrätta skyddsrum. Staden stöder också förslaget att beviljandet av befrielser och lättnader vad gäller att bygga skyddsrum överförs från regionförvaltningsverken och inrikesministeriet till den myndighet som beviljar bygglov.

Bilageförteckning:

Bilaga § 515/1: Regeringens proposition till lagar om ändring och temporär ändring av räddningslagen samt ändring av vissa andra lagar, utkast till utlåtande 1.11.2017.

Förslag:

Stadsstyrelsen har bekantat sig med propositionen till ändring av räddningslagen och beslutar avge ovan givna utlåtande till Västra Nylands räddningsverk.

Diskussion.

Diskussionen avslutades.

Beslut:

Stadsstyrelsen har bekantat sig med propositionen till ändring av räddningslagen och beslöt avge ovan givna utlåtande till Västra Nylands räddningsverk.

Verkställighet:

Esbo stad/Västra Nylands räddningsverk

Utdragsbestyrkande

28.11.2017

Protokollet framlagt till påseende

Kauniaisten kaupungin lausunto pelastuslain muutosesityksestä sähköpostitse 29.11.2017. Sähköpostin liitteenä Kauniaisten kaupunki on lähettänyt Grankulla FBK:n lausunnon.

Esityksen kohdassa 3.3.1
Väestönsuojarakentaminen.

Ehdotuksessa esitetään, että tiettyjen väestönsuojarakentamiseen liittyvien helpotusten myöntäminen siirtyisi sisäministeriöltä ja aluehallintovirastolta kuntien rakennusvalvontaviranomaisille.

Eli silloin kun väestönsuojan rakentaminen katsotaan olevan suhteettoman suuri investointi suhteessa rakentamisen kokonaiskustannuksiin, voitaisiin väestönsuojan rakentamisesta hakea vapautusta.

Esityksessä vapautuspäätöksen kriteerinä esitetään prosentuaalista (4%) osuutta rakentamisen kokonaiskustannuksista.

Kauniaisten rakennusvalvonnan kanta asiaan on, että kyseinen lakimuutos johtaa väistämättä eriarvoiseen kohteluun eri kunnissa.

Kustannusarvioiden oikeellisuuden todentaminen on jokseenkin hankalaa ja johtanee helposti erilaisiin ratkaisuihin eri kunnissa. Rakennusvalvontaviranomaisella ei todellisuudessa ole resursseja tarkistaa laskelmia ja päätöksenteossa oltaneen pitkälle sen varassa, mitä hakija ilmoittaa.

Vaikka myönnettyjä vapautuspäätöksiä on tällä hetkellä vähän, tulee hakemusten määrä lisääntymään sen myötä, kun päätöksenteko siirtyy lähemmäksi hakijaa.

Jos päätöksenteko siirretään rakennusvalvonnalle, tulee lainsäätäjän antaa vähintään selkeät yksiselitteiset helposti todettavat/valvottavat kriteerit päätöksenteon tueksi. Ensisijaisesti olisi otettava huomioon itse asia: väestönsuojan tarve ja tosiasialliset mahdollisuudet suojata väestöä kriisitilanteessa muissa tiloissa tai muulla tavoin suunnitellusti.

Toteutettuja väestönsuojia on pystytty hyvin hyödyntämään kiinteistöjen varasto- ja muina aputiloina. Näitä tarvitaan jatkossakin, ja niiden toteutus väestönsuojatasoisin rakentein ja varustein on parhaiten ja myös kustannustehokkaimmin järjestettävissä uudisrakentamisen yhteydessä.

Ystävällisin terveisin

Marianna Harju
Yhdyskuntatoimen johtaja
Kauniaistentie 10
02700 Kauniainen
www.kauniainen.fi
09-5056234
marianna.harju@kauniainen.fi

Kauniaisten lausunnon liite

Lausunto

GRANKULLA FRIVILLIGA BRANDKÅR rf

Seuraavat kohdat tulisi ottaa huomioon. Mustalla on esitetty kommentti miksi ehdotamme kyseistä muotoilua.

1.

Kauniaisten kaupungin osalta tärkeimpänä voidaan pitää pelastuslaista poistuvaa kuntien kokonaisvastuuta pelastustoimesta. Lainsäädännön muodossa pelastustoimen toimivalta siirretään kokonaisuudessa maakuntaan, jonka luottamushenkilöt valitaan suoralla henkilövaalilla.

Kyseinen vaali tapa koetaan erittäin vaaralliseksi erityisesti pienien kuntien kannalta ja vähentää niiden äänen kuulumista pelastustoimen päätöksissä omalla alueellaan erityisen paljon. Myöskään maakunnan toimielimeksi ei ole määrätty maakuntalainsäädännössä pelastustoimen toimielintä, joten on mahdollista, ettei pelastustoimelle tule lainkaan suoraa poliittista valvontaa. Ehdotettu malli vaarantaa erittäin suuresti kuntien osallistumismahdollisuudet oman alueensa turvallisuuden rakentamiseksi.

2.

33§ Ehdotetaan säädettäväksi hälytysohjeesta. Esitetty sääntelyn muutos on vaarallinen. Tämä saattaisi tarkoittaa käytännössä sitä, että kansalaisten saama apu viivästyisi nykyisestä pelastuslaitoksen asettamin taloudellisin, tai muiden priorisointien perustein. Pienten kuntien osalta tähän asiaan vaikuttaminen ei ole tulevalla vaalitavalla mahdollista poliittista, eikä juurikaan viranomaisteitä.

Esitetyn sääntelyn yksityiskohtaisissa perusteissa mainitaan: "Tarkoituksenmukaisin yksikkö ei välttämättä olisi aina nopein tai lähin yksikkö vaan tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa voitaisiin kiinnittää huomiota henkilöstön ammattitaitoon, erityiseen kalustoon ja osaamiseen sekä pelastustoiminnan kustannuksiin milloin se ei oleellisesti viivytä avun saantia. Tämän johdosta momentista esitetään poistettavaksi viittaus lähimpään yksikköön."

Ehdotamme kustannuksien perusteella tehtävän hälyttämisen poistamista kyseisestä ehdotuksesta, sekä lisäämään nykyisessä sääntelyssä nimenomaisesti mainitun lähimmän yksikön sääntelyyn kuntalaisten turvallisuuden takaamiseksi.

Erityisesti Kauniaisten kaupungin osalta tämä tarkoittaisi sitä, että Espoon puolella sijaitsevan keskusaseman yksikön ollessa muulla maakunnan tehtävällä ei lähin, ja tarkoituksenmukaisin yksikkö tulisi hälytetyksi, mikäli tämä olisi maakunnan mielestä liian suuri kustannus. Katsoaksemme kustannukset, tai muutkaan pelastuslaitoksen katsomat syyt eivät koskaan saa nousta kuntalaisten turvallisuuden ja avunsaannin nopeuden edelle. Pienikin saatu apu, on tarpeellinen apu.

3.

Lain 57§ 1. momentissa ehdotetaan säädettäväksi pelastustoimen päätoimisen henkilöstön pätevyysvaatimuksista. Kohdassa viitataan lain 32§ määriteltyyn pelastustoimintaan joka määrittelee tarkasti mitä pelastustoiminta on, ja mihin toimintaan tutkinto vaaditaan.

Ehdotettu sääntely päätoimisen henkilöstön pätevyysvaatimusten osalta rajaisi ulos koko pelastuslaitoksen päätoimisen henkilöstön 32§ mukaisista tehtävistä mikäli heillä ei ole pelastusalan tutkintoa.

Mikäli 57§ mukainen pätevyysvaatimus päätoimiselle henkilöstölle jätetään ehdotetun sääntelyn muotoon, rajaa tämä ulos 32§ mainitusta pelastustoiminnasta kaikki pelastuslaitoksen oman toimen ohella toimivat henkilöt. Kirjaus on erityisen vaarallinen koska myös öljyntorjunta on esityksessä lisättyä 32§ kohdalle.

57§ 1. momenttia ehdotamme muutettavan esimerkiksi seuraavaan muotoon, jotta pelastustoiminta pystytään järjestämään laillisesti sekä kustannustehokkaasti koko maassa.

"Pelastustoimeen osallistuvalla päätoimisella henkilöstöllä vaaditaan soveltuva koulutus sekä tehtävän edellyttämä perehtyneisyys".

Esitetty muoto olisi vastaava kuin Vna Poliisin hallinnosta 158/1996 16§ tiettyihin vastaavan tasoihin sekä vaativimpiin poliisivirkoihin on asetettu. Näin ollen pätevyysvaatimukset olisivat linjassa eri turvallisuusalan toimijoiden kesken. Henkilöiden käyttäminen oman toimen ohella pelastustoimen tehtäviin on todettu lainvastaiseksi Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksessä ISAVI/2216/06.04.01/2012.

Hallituksen esityksessä ehdotettu sääntely ei salli esimerkiksi pelastuslaitoksen huoltomiehelle kuorma-auton ajamista öljyntorjuntakohteeseen, tai muuhun vahingontorjunta kohteeseen, mikäli hän tuo tänne tarvittavaa kalustoa tai muonitusta. Tämä on nimenomaisesti mainittu 32§ 1. momentin 6. kohdassa

"6) 1–5 kohdassa mainittuihin tehtäviin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoiminnot."

Ehdotuksen olemme tehneet sen vuoksi, jotta henkilöstön monipuolinen käyttö olisi mahdollista pelastuslaitoksissa laillisesti. Henkilöiden oman toimen ohella tapahtuva toiminta, vaikka henkilö olisi sopimuspalokunnassa pätevä ko. toimeen on katsottu päätoimisen henkilöstön osalta laittomaksi Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksessä ISAVI/2216/06.04.01/2012. Mikäli henkilöstö ei saa lain mukaan osallistua pelastustoimintaan ilman alan tutkintoa, sulkee tämä suuren osan nykyisestä henkilöstöstä pois operatiivisesta toiminnasta joka lisää väistämättä pelastustoimen kuluja. Säästöjen saamiseksi sääntely on kevennettävä.

Tässä laissa säädetyistä ei voida lainsäädännän mukaan poiketa valtioneuvoston asetuksella, vaan säädetty koulutusvaatimus on oikeusperiaatteiden mukaisesti ehdoton. Tämän vuoksi kyseiseen kohtaan on kiinnitettävä erittäin suuri huomio.

4.

57§ 2.momentissa esitetään säädettävän sopimuspalokuntien sekä sivutoimisen henkilöiden pätevyysvaatimuksista. Esitetty sääntely on erittäin laaja. Ehdotetun sääntelyn mukaisesti henkilö olisi pätevä vasta koko opetussuunnitelman suoritettuaan sopimuspalokunnan tehtäviin. Opetussuunnitelma perustuu kuitenkin oppimiseen toimen ohella, sekä kurssien suorittamiseen vuosien ajan, jolloin väljempi määritelmä on suotavaa.

Ehdotamme 57§ 2.momentin muodoksi nykyisin voimassa olevan pelastuslain muotoa jolloin vastaavaa ristiriitaa ei tapahtuisi. Nykyisen sääntelyn muoto:

"Pelastustoimintaan osallistuvalla sivutoimisella ja 25 §:ssä tarkoitetulta sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan riittävä koulutus. Pelastusopisto laatii koulutuksessa noudatettavan opetussuunnitelman."

Ehdotus on liian ehdoton koulutukselle. Valtioneuvoston asetuksella ei voida poiketa laissa esitetystä, tai muuttaa mitä siihen on kirjattu. Tämä tarkoittaa, että henkilön on suoritettava koko opetussuunnitelman mukainen, koulutus mikäli ehdotettu sääntely toteutuu.

5.

Pelastuslaissa, tai pelastusopistosta annetussa laissa ei ole kummassakaan ehdotettu sääntelyä sille kuka mahdollisen koulutuksen kouluttajarekisterin perusteella saa antaa sivutoimiselle tai sopimuspalokuntien henkilöstölle.

Haluamme huomauttaa, että maassamme on paljon myös teollisuuspalokuntia jotka ovat viranomaisten vaatimia toimijoita, joiden henkilöstöllä tulee olla vastaava koulutus. Tällä hetkellä monilla heistä on itsellä kouluttaja, joka kouluttaa vaadittavat peruskurssit.

Ehdotamme Pelastuslakiin lisättävän sääntelyn Koulutuskeskuksista. Sääntely voisi olla vastaavanlainen kuin Laki kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä 10§ on säädetty mukautettuna nykyiseen järjestelmään. Ehdotettu koulutuksien järjestäminen ei eroa kuljettajien ammattipätevä.

Ehdotettu sääntely ei anna minkäänlaisia perusteita siihen kenelle kouluttaminen jatkossa kuuluisi ja minkä organisaation puitteissa henkilö voisi koulutuksia antaa.

6.

58§ ehdotetaan säädettäväksi Erivapauksista pelastustoimen virkoihin. Laissa jätetään virkamiehelle erittäin suuri harkintavalta siitä mitkä olisivat perusteet Erivapauden myöntämiseksi. Ehdotamme että erivapauden perusteet tulisi kirjoittaa Pelastuslakiin oikeusvaltioperiaatteiden mukaisesti, jotta erivapautta haettaessa ei jäisi näin suurta harkintavaltaa sisäministeriölle.

Kyseinen lainkohta on ongelmallinen koska perusteista ei esitetä sääntelyä. Oikeusvaltioperiaatteiden mukaisesti näin suurta harkintavaltaa ei tulisi antaa lailla yksittäisille tahoille vaan erivapauden perusteet tulisi kirjata lakiin.

7.

Pelastuslain pätevyysvaatimuksista 57§ osalta lausuminen on tehty haasteelliseksi koska samaan aikaan ei ole esitetty mihin muotoon valtioneuvoston asetus joka tarkentaisi pätevyysvaatimuksia kirjattaisiin.

Hyvien periaatteiden mukaisesti olisi suotavaa, että ehdotettu asetus olisi myös nähtävillä koska nyt ehdotettu sääntely on ylimalkainen.

8.

Pelastuslain esitykseen ei ole kirjoitettu siirtymäsäännöstä pelastusalan sivutoimiselle henkilöstölle tehtyihin pätevyysvaatimukseen. Jotta nykyinen henkilöstö olisi pätevä myös jatkossa, tulisi pelastuslakiin sisältää myös erillinen siirtymäsäännös.

Siirtymäsäännös on elinehto sopimuspalokuntatoiminnan jatkumiselle laillisesti koko maassa.

Ystävällisin terveisin

Jens Tegengren
Veikko Pullinen
Silvio Hjelt

Palokunnan päällikkö
I palokunnan varapäällikkö
II palokunnan varapäällikkö

Esno Esbo	Kirjamo P. Forsberg
Saap. Anl.	08-12-2017
No Nr	1913/2017
	klo.

Dnro KH: 709 /2017

LAUSUNTO PELASTUSLAIN JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Oheismateriaali

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos pyytää alueen kuntia lausumaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausunto tulee toimittaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle 29.11.2017 mennessä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kokoaa kuntien lausunnot ja antaa oman lausuntonsa Sisäasianministeriölle 15.12.2017 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Keskeisesti muutokset liittyvät sote- ja maakuntauudistukseen. Lakiehdotus ja lausuntopyyntö ovat oheismateriaalina.

Liitteet ja oheismateriaali:

- Oheismateriaalina:
 - Hallituksen esitys
 - Lausuntopyyntö

Ehdotus:

Siuntion kunnanhallitus päättää lausua seuraavaa:

Siuntion kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa ehdotetuista lakimuutoksista.

Lisäksi kunnanhallitus päättää tarkistaa pykälän kokouksessaan.

Päätös:

Ehdotuksen mukaan.

Otteen oikeaksi todistaa

Siuntio 1.12.2017

Nimi Ulla Forsberg
virka-asema toimistosihteer

Pöytäkirjanote ☒ lähetetty tiedoksi postitse
luovutettu asianosaiselle
muulla tavoin, miten _____

Siuntiossa

1.12-17
päivämäärä ja tiedoksiantaja

Muutoksenhakukielto

Tämä päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

§ 279

Kunnan lausunto esityksestä pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

KIRDno-2017-1382

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Kaisa Kauppinen
anna-kaisa.kauppinen@kirkkonummi.fi
yhdyskuntatekniikan johtaja

Liitteet

- 1 Pelastuslaki lausuntopyyntö
- 2 Pelastuslaki hallituksen esitys

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on pyytänyt alueen kuntia lausumaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausunto tulee toimittaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle 28.11.2017 mennessä. Kirkkonummen kunta on saanut lisäaikaa lausunnon antamiseen 12.12.2017 saakka.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia, Pelastusopistosta annettua lakia, palosuojelurahastolakia ja eräitä muita lakeja. Esityksen tavoitteena on tehdä maakuntien perustamista, maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevasta lainsäädännöstä sekä valtioneuvoston asetuksen valtioneuvoston ohjesäännön muuttamisesta johtuvat tarpeelliset muutokset pelastuslakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Pelastuslakiin on tarkoitus tehdä tarkistuksia jotka koskevat öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaa, pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamista, paloilmoittimien aiheuttamista erheellisistä ilmoituksista perittäviä maksuja, pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutusta sekä väestönsuojien rakentamista.

Pelastuslaki on pelastustoimintaa, onnettomuuksien ehkäisyä ja väestönsuojelua sääntelevä yleislaki. Pelastuslaissa määritellään eri tahojen vastuut pelastustoimen tehtävien hoitamisessa. Pelastuslaki sisältää myös säännökset pelastustoimen palvelutasosta ja pelastustoimen alueiden yhteistoiminnasta.

Merellisten öljy- ja aluskemikaalivahinkojen jälkitorjunta

Öljyvahinkojen torjuntalainsäädäntö ehdotetaan siirrettäväksi osaksi pelastustoimen säädöksiä siinä laajuudessa, kuin kyse on pelastustoimintaan rinnastettavasta toiminnasta. Hallituksen ehdotuksella pyritään selkeyttämään viranomaisten valvonta ja ohjausrooleja öljy- ja aluskemikaalivahingoissa. Hallituksen esityksen mukaan kunta vastaa tarvittaessa merellisten öljy- ja

aluskemikaalivahinkojen jälkitorjunnasta alueellaan. Kunnan eri viranomaisten ja laitosten tulee tarvittaessa osallistua öljyvahinkojen torjuntaan.

Kirkkonummen kunnan kannalta tilanne säilyy ennallaan ja valmiussuunnitelman mukaisesti kunnassa jälkitorjunnasta vastaava taho on kunnallistekniikka, ympäristönsuojelusta tarvittaessa annetaan asiantuntija-apua, pima-asioista vastaa varsinaisesti valtion valvontaviranomainen. Lakimuutoksen jälkeenkin käytännön vastuu öljyntorjunnan suunnittelusta ja toteuttamisesta on pelastusviranomaisilla ja Suomen ympäristökeskuksella (SYKE).

Väestönsuojarakentaminen

Hallituksen ehdotuksessa on esitetty muutoksia väestönsuojarakentamiseen. Väestönsuojarakentamista koskevien esitysten tavoitteena on sujuvoittaa väestönsuojarakentamiseen liittyvää poikkeuslupakäsittelyä ja alentaa väestönsuojarakentamisesta johtuvia kustannuksia. Ehdotetut säädosmuutokset koskisivat vain uusia rakennushankkeita. Hallituksen esityksen mukaan väestönsuojarakentamiseen kohdistuvien harkinnanvaraisten vapautusten ja helpotusten myöntäminen ehdotetaan siirrettäväksi aluehallintovirastoilta ja sisäministeriöltä rakennusluvan myöntävälle viranomaiselle.

Poikkeus voidaan myöntää, kun pelastusviranomaista on kuultu ja säädetty vaatimukset täyttyvät, eikä poikkeaminen heikennä suojautumismahdollisuuksia. Vapautuksen myöntäminen edellyttäisi edelleen, että väestönsuojan kustannukset olisivat yli 4 prosenttia rakentamisen kokonaiskustannuksista.

Esityksen mukaan siirto viranomaiselle tehostaisi eri helpotusmuotojen kokonaisvaltaista käyttöä ja parantaisi aluekohtaisten yhteissuojien käyttömahdollisuuksia. Vaikutus rakentamisen kokonaiskustannuksiin ja asuntojen hintaan arvioidaan vähäiseksi. Yhteissuojien käytön lisääntyminen pidentäisi keskimääräistä suojautumismatkaa, mikä saattaa jonkin verran heikentää väestön suojautumismahdollisuuksia. Esityksen mukaan ehdotetuilla muutoksilla päätöksenteko olisi lähempänä rakentajia ja hakijan kannalta viranomaistoiminta olisi selkeämpää. Esityksen tarkoitus ei ole laajentaa vapautusperusteen käyttöä.

Palotarkastuksen ja muun valvontatehtävän toimittaminen (80 §) ja tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten (89 § kohta 8)

Palotarkastuksia ja muita 78 §:n mukaisen valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä saa suorittaa maakunnan pelastusviranomainen. Tarkastettavassa rakennuksessa ja rakennelmassa, niihin kuuluvissa huoneistoissa ja asunnoissa sekä muissa kohteissa kohteen edustajan on esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt. Tehtäviensä suorittamiseksi pelastusviranomaisella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä valvontatehtävässä tarpeelliset tiedot. 89 § kohdassa 8 mukaan kuntien tai maakuntien rakennusvalvontaviranomaisilta pelastusviranomainen saa tiedot maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n

mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista yhteisesti sovittavalla tavalla.

Erityiset turvallisuusvaatimukset (82§)

Hallituksen esityksen mukaan kohteeseen, jossa harjoitettu toiminta tai olosuhteet aiheuttavat henkilö- tai paloturvallisuudelle tai ympäristölle tavanomaista suuremman vaaran, maakunnan pelastusviranomainen voi, jos se on välttämätöntä, määrätä toiminnanharjoittajan hankkimaan tarkoituksenmukaista sammutuskalustoa ja muita pelastustyötä helpottavia laitteita tai asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston taikka ryhtymään kohteessa muihin välttämättömiin toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja omaisuuden turvaamiseksi onnettomuuden varalta. Esityksen mukaan maakunnan pelastusviranomaisen tulee kuulla maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusvalvontaviranomaista valmisteltaessa määräystä kohteessa edellytettävistä turvallisuusvaatimuksista, jos turvallisuusvaatimusten toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa tai toimenpidelupaa.

Poistumisturvallisuusselvitys (19 §)

Pelastuslain esityksessä todetaan, että poistumisturvallisuusselvitys ja sen muutokset on toimitettava maakunnan pelastusviranomaiselle 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua arvioon tekemistä varten. Poistumisturvallisuusselvitys on toimitettava lisäksi tiedoksi rakennusvalvontaviranomaiselle.

Ehdotus

Esittelijä: Tarmo Aarnio, kunnanjohtaja

Kirkkonummen kunta antaa seuraavan lausunnon Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle.

Kirkkonummen kunnan mielestä lakiesitys on tarpeellinen maakuntien perustamista, maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia, maakunnalle siirtyväksi esitetyn pelastustoimen tehtäväkokonaisuuden sekä pelastustoimen uudistustarpeen vuoksi.

Kirkkonummen kunta esittää, että pelastustoimen viranomaisen tulee voida vastata myös öljyvahingon jälkitorjunnasta, mikäli se katsoo tämän tarpeelliseksi jälkitorjunnan vaativuuden tai öljyvahingon kriittisen sijainnin vuoksi. Pelastuslain 111 a §:n 2 momentin tekstiä tulisi täydentää siten, että lakiin jää mahdollisuus sopia öljyvahinkojen jälkitorjunnasta laajemmin.

Kirkkonummen kunta pitää hyvänä hallituksen esityksen täsmennystä paloilmoittimien erheellisten ilmoitusten maksullisuudesta, joka yhdenmukaistaa ja selventää pelastuslaitosten laskutuskäytäntöä ja vähentäisi edelleen hallinto-oikeuksiin osoitettujen valitusten tarvetta.

Kirkkonummen kunta yhtyy lakiehdotuksen ajatukseen, jonka mukaan väestönsuojarakentamiseen liittyvää poikkeuslupakäsittelyä tulee sujuvoittaa

ja myös siihen, että väestönsuojien rakentamiskustannuksia saataisiin alennettua. Kirkkonummen kunta toivoo esitykseen täsmennystä miten alueellisesti ja yhdenvertaisesti riittävä määrä suojapaikkoja määritellään. Lakiesityksessä tulee selkeästi ilmaista se mieluiten maakunnallinen tai ainakin seudullinen taho, joka päättää vapautuksen rakentamisesta.

Kirkkonummen kunta muistuttaa, että niissä tilanteissa, joissa pelastusviranomaisella on tiedonsaantioikeus valvontatehtävien suorittamiseksi, rakennuksen omistajalla tai toiminnanharjoittajalla on ensisijaisesti velvollisuus esittää rakennusluvallisen tilanteen mukaiset pääpiirustukset. Kirkkonummen kunta esittää, että lainsäädännössä tulee täsmentää se koskemaan kohteen rakennuslupaa ja sen pääpiirustuksia.

Lakiehdotuksessa erityisistä turvallisuusvaatimuksista kunnan rakennusviranomaisen kuulemisen tarpeesta Kirkkonummen näkemyksenä on se, että rakennusvalvonnan kuulemisella ei tulla saavuttamaan lisäarvoa.

Kirkkonummen kunta pyytää huomioimaan, että poistumisturvallisuusselvityksiä ei yleensä toimiteta taannehtivasti rakennusvalvontaan lupakäsittelyn jälkeen.

Kirkkonummen kunta kannattaa mainituilla huomautuksilla hallituksen esitystä laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta edellä mainituilla huomioilla ja lisäyksillä.

Käsittely

Kuntatekniikan toimialajohtaja Anna-Kaisa Kauppinen oli kokouksessa vastaamassa kunnanhallituksen kysymyksiin.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.

12.12.2017

Ulla Gahmberg
kunnansihteeri

Muutoksenhakukielto

§279

Muutoksenhakukielto

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Espoo Esbo	Kirjaamo Registratur
Saap. Anl.	15-12-2017
No Nr	1913/2017
	klo. kl.

Lähetäjä: Gunilla Fagerlund [<mailto:gunilla.fagerlund@hanko.fi>]

Lähetetty: 15. joulukuuta 2017 8:47

Vastaanottaja: Kaukonen Katariina <katariina.kaukonen@espoo.fi>

Kopio: Lasse Tallqvist <lasse.tallqvist@hanko.fi>; JOUKO KAVANDER <jouko.kavander@2me.fi>

Aihe: Lausunto pelastustoimesta maakuntien tehtäväksi 1.1.2020

Hei!

Pyynnöstä toimitan Hangon kaupunginhallituksen päätöksen otsikkoasiassa.

Toimeksi saaneena,

Gunilla Fagerlund
Kaupunginkanslia

Lausunto pelastustoimesta maakuntien tehtäväksi 1.1.2020

1278/11/2016

KH 27.11.2017 § 310

Maakuntalailla ja lailla pelastustoimen järjestämisestä pelastustoimi siirretään vuoden 2020 alussa kunnilta maakuntien tehtäväksi. Pelastustoimen järjestämisestä vastaa maakunta ja pelastustoimen palvelujen tuottamisesta vastaa maakunnan liikelaitos. Maakunnan liikelaitoksesta säädetään maakuntalaissa. Pelastustoimen organisaatiosta, järjestämisestä, tuottamisesta, valvonnasta ja ohjauksesta säädetään jatkossa maakuntalaissa ja laissa pelastustoimen järjestämisestä. Pelastuslakiin ehdotetaan tehtäväksi pelastustoimen järjestämisvastuun maakunnille siirtämisestä johtuvat tarpeelliset muutokset.

Länsi-Uudenmaan pelastustoimi pyytää alueen kuntien lausuntoa hallituksen esityksestä pelastuslain muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausunto tulee antaa viimeistään 29.11.2017 mennessä.

Oheismateriaali

- luonnos hallituksen esitykseksi edustakunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Ehdotus

Hangon kaupunginhallitus ilmoittaa lausuntonaan, että tällä hetkellä Länsi-Uudenmaan pelastustoimi on kustannustehokas organisaatio. Länsi-Uudenmaan pelastustoimen kehitys on ollut erityisen myönteistä tarkasteltaessa toimintaa Hangon kaupungin näkökulmasta. Tämän vuoksi Hangon kaupunki ei näe perusteltuna muuttaa nykyistä pelastustoimen hallinnollista rakennetta. Suurena riskinä siirtymisessä suurempaan hallinnolliseen organisaatioon (maakunta) on se, että resurssit ja palvelut keskittyvät pääkaupunki seudulle ja periferia jää vähemmälle huomiolle. Hangon kaupungin vaikuttamismahdollisuudet ovat myös suuremmassa organisaatiossa huomattavasti heikommät kuin nykyisessä hallinnollisessa mallissa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot

Kansliapäällikkö Lasse Tallqvist, 019 220 3212
